

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
09.08.2023ел

Зеленодольск
шәһәре

КАРАР
№ 2389

«Зеленодольск муниципаль районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» муниципаль программасын раслау турында

1991 елның 25 октябрдә «Россия Федерациясе халыклары телләре турында» 1807-1 номерлы Россия Федерациясе Законы, 2005 елның 01 июндә «Россия Федерациясе дәүләт теле турында» 53-ФЗ номерлы Федераль закон, 1992 елның 08 июлдә «Татарстан Республикасында дәүләт телләре һәм башка телләр турында» 1560-XII номерлы Татарстан Республикасы Законы, 2013 елның 12 гыйнвардагы «Татарстан Республикасы дәүләт теле буларак татар телен куллану турында» 1-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Россия Федерациясе Президентының 2012 елның 19 декабрдә «2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәт стратегиясе турында» 1666 номерлы Указы, Татарстан Республикасы Президентының 2008 елның 3 июлдә «Татарстан Республикасында милли сәясәт концепциясен раслау турында» 312-ПУ номерлы Указы, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2020 елның 10 сентябрдә «2023-2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 821 номерлы карары нигездә, Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләргә функциональлеген саклау, өйрәнү, үстерү һәм арттыру өчен шартлар тудыру максатларында, Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2023-2030 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» муниципаль программасын (алга таба - Программа) кушымтада каралганча расларга.

2. «Зеленодольск муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы» МУ (О.П. Дөгтева) ел саен чираттагы финанс елына район бюджетын формалаштырганда Зеленодольск муниципаль районы бюджетыннан, Программа чараларын тормышка ашыруга өлеге максатларга юнәлтелгән мөмкинлекләргә исәпкә алып һәм акчалар чикләрендә, чараларны күздә тотарга.

3. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының Программаны гамәлгә ашыруда катнашучы структур бүлекчәләренә каралган чараларны вакытында үтәүне тәэмин итәргә.

4. Өлеге карарны Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Советы аппаратының жәмәгәтчелек һәм массакуләм мәгълүмат чаралары белән элементә бүлегенә интернет челтәрендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан

Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Зеленодольск муниципаль районының мәгълүмат сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз жаваплылыгымда калдырам.

Житөкче вазыйфасын башкаручы

А.В.Старостин

Татарстан Республикасы
Зеленодольск муниципаль
районы Башкарма комитетының
2023 елның 09 августындагы
2389 номерлы карарына кушымта

**«2023-2030 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль
районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләрен
саклау, өйрәнү һәм үстерү»
МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫ**

«2023-2030 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү» муниципаль программасы паспорты

Документ исеме	«2023-2030 елларга Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү» муниципаль программасы (алга таба - Программа).
Программаны үстерү өчен нигез	1991 елның 25 октябрдәгә «Россия Федерациясе халыклары телләре турында» 1807-1 номерлы Россия Федерациясе Законы, 2005 елның 01 июндәгә «Россия Федерациясе дәүләт теле турында» 53-ФЗ номерлы Федераль закон, 1992 елның 08 июлдәгә «Татарстан Республикасында дәүләт телләре һәм башка телләр турында» 1560-XII номерлы Татарстан Республикасы Законы, 2013 елның 12 гыйнварындагы «Татарстан Республикасы дәүләт теле буларак татар телен куллану турында» 1-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, 2012 елның 19 декабрдәгә «2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәт стратегиясе турында» 1666 номерлы Россия Федерациясе Президенты Указы, 2008 елның 3 июлдәгә «Татарстан Республикасында милли сәясәт концепциясен раслау турында» 312-ПУ номерлы Татарстан Республикасы Президенты Указы, 2020 елның 10 сентябрдәгә «2023-2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 821 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары
Программаның төп эшләүчеләре	Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе
Программаны башкаручылар	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты; Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе; Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният идарәсе
Программаның максатлары һәм бурычлары	Максат: Зеленодольск муниципаль районында рус, татар һәм башка телләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү өчен шартлар тудыру. Бурычлар: 1. Татарстан Республикасы дәүләт телләренең һәм Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның башка телләренең эшчәнлеген һәм өйрәнүне хокукый оештыру һәм аналитик тәэмин итү; 2. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында яшәүче халыкларның рус һәм татар телләрен, башка телләрен саклау һәм үстерү

	<p>эшчәнлеген фәнни һәм фәнни-методик яктан тәэмин итү;</p> <p>3. Татарстан Республикасының дәүләт телләре буларак рус һәм татар телләренең паритетлы кулланылуын хуплау;</p> <p>4. Зеленодольск муниципаль районында яшәүче халыкларның рус һәм татар телләрен, башка телләрен өйрәнүнең бербөтен системасын үстерү; Зеленодольск муниципаль районында мөғариф системасын оештыруны һәм укыту-методиканы беррәттән алып бару;</p> <p>5. Зеленодольск муниципаль районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләргә популярлаштыруга юнәлдерелгән зур социаль әһәмиятле чаралар уздыру;</p> <p>6. Интернет-киңлектә уңайлы тел мохите булдыру һәм Зеленодольск муниципаль районында массакүләм мөғлүмат чараларында туган телләргә популярлаштыру.</p>
<p>Программаны тормышка ашыру срогы</p>	<p>2023-2030 еллар</p>
<p>Еллар буенча бүленеп финанслау күләмнәре</p>	<p>Финанслауның гомуми күләме район бюджеты акчалары исәбеннән: агымдагы финанслау исәбеннән</p>
<p>Көтелгән нәтижеләр</p>	<p>Программаны гамәлгә ашыру түбәндәге күрсәткечләргә саклап калырга мөмкинлек бирерәк:</p> <p>Зеленодольск муниципаль районында дәүләт һәм муниципаль идарә, мөғлүмат коммуникация һәм хезмәт күрсәтү өлкәсендә Татарстан Республикасы дәүләт телләрендәге аудиовизуаль мөғлүматның нисбәте(50%/50%);</p> <p>Дәүләт һәм муниципаль идарә өлкәсендә Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә эш башкару өлеше (100 %);</p> <p>Урам күрсәткечләренең гомуми санында ике дәүләт телендә рәсмиләштерелгән урам күрсәткечләренең өлеше(100%);</p> <p>Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә этикеткасы, ярлыклары, инструкцияләре булган продукция өлеше, районда чыгарыла торган продукциянең гомуми күләмендә (100%);</p> <p>Зеленодольск муниципаль районының үсеп килүче буынын милли мәдәниятләр кыйммәтләренә җәлеп итү максатыннан үткәрелә торган чаралар белән җәлеп ителгән балалар өлеше (100%);</p> <p>Туган (татар) телендә белем бирүче мәктәпләр өлеше - 16 берәмлек (эшлән торган татар мәктәпләре санын саклап калу);</p> <p>Рәсми сайтларда урнаштырылган яңалыклар хәбәрләренең ике дәүләт телендә синхронлаштырылган өлеше (100%/ 100%);</p>

	<p>Ике дөүлөт телендө рәсмиләштерелгән тышкы һәм эчке визуаль мәгълүмат чаралары өлеше(100%) ;</p> <p>Районның мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирү оешмалары туган тел һәм әдәбияты педагоглары һәм тәрбиячеләре белән 100%ка тәэмин ителгән;</p> <p>Татарстан Республикасы халыкларының туган телләрен укытуны федераль дөүлөт белем бирү стандартлары таләпләренә туры килә торган укыту-методик комплектлар белән тәэмин итү өлеше (100 %ка кадәр)</p>
Контроль гамәлгә ашыруны тикшереп торуну оештыру системасы	Программаның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты гамәлгә ашыра

I. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә гомуми характеристика, Программаны хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар

Өлеге Программа Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясе халыклары телләре турында» 1991 елның 25 октябрдәгә 1807-1 номерлы Федераль закон, 2005 елның 1 июндәгә «Россия Федерациясе дөүлөт теле турында» 53-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Президентының 2012 елның 19 декабрдәгә 1666 номерлы Указы белән расланган 2025 елга кадәрге чорга Россия Федерациясе дөүлөт милли сәясәте стратегиясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, «Татарстан Республикасы дөүлөт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында» 1992 елның 8 июлдәгә 1560-XII номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм «Татарстан Республикасы дөүлөт теле буларак татар телен куллану турында» 2013 елның 12 гыйнварындагы 1-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, шулай ук Татарстан Республикасы Президентының 2008 елның 3 июлдәгә ПУ-312 номерлы Указы белән расланган Татарстан Республикасында дөүлөт милли сәясәте концепциясе, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының башка законнары нигезендә эшләнгән һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 25 ноябрдәгә 794 номерлы карары белән(Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2021 елның 29 гыйнварындагы 38 номерлы карарларына кертелгән үзгәрешләр белән) расланган 2014-2022 елларга Татарстан Республикасы дөүлөт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләренә саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы дөүлөт программасын гамәлгә ашыру кысаларында башкарылган эшне дөвам итүгә тиеш.

Өлеге программа Татарстан Республикасының Зеленодольск муниципаль районында Татарстан Республикасы дөүлөт телләрен һәм башка телләренә саклау, өйрәнү һәм үстерү өчен оптималь шартларны хәл итүгә юнәлдерелгән.

1. Проблеманың эчтөлегә

Татарстан Республикасында 173 дән артык халык яши. 8 милләт вәкилләре саны 10 меңнән артык кеше тәшкил итә. Татарстанның ижтимагый үсеше аның территориясендә яшәүче халыклар вәкилләренең тыгыз этномәдәни үзара йогынтысы һәм горейф-гадәтләренең үтеп керүе белән характерлана.

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында 165,9 мең кеше яши. Районның этник составы түбәндәгечә бүленә: татарлар 40,4%, руслар 56,2%, чувашлар 2,7%, марилар 0,7%.

Татарстан Республикасында традиция буенча гомумроссия гражданлык һәм Татарстан тәңгәллеген ныгытуга, мәдәни һәм тел традицияләрен трансляцияләүгә, яш буында туган телгә һәм рухи мираска мөхәббәт тәрбияләүгә һәм этник шәхес формалаштыруга аерым игътибар бирелә. Сөйләм юнәлешле лагерьларга, профильле сменаларга, конференцияләргә һәм туган телләрдәге олимпиадаларга даими кызыксыну әлеге эш юнәлешенә ихтыяҗлы булуын һәм дәвам итүне таләп итүен күрсәтә. Шулай ук иҗтимагый оешмаларның инициативаларын хуплау, яңа заманча яшләр һәм балалар проектлары булдыру кирәк.

Татарстаннан читтә татар телен, мәдәниятен, татарларның үзенчәлекләрен саклауга һәм үстерүгә ярдәм итү буенча республиканың конституциячел бурычларын үтәү мөһим юнәлеш булып тора.

Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасы халыкларының башка телләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү мәсьәләләре Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәтен гәмәлгә ашыруның өстенлекле юнәлешләре рәтендә.

Зеленодольск муниципаль районында дәүләт һәм муниципаль идарә өлкәсендә һәм хезмәт күрсәтүләр өлкәсендә Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә аудиовизуаль мәгълүматның тигез нисбәтенә зур игътибар бирелә.

Программаның төп юнәлеше булып, мәдәниятара интеграция (полимәдәни мохит) шартларында телләр һәм мәдәниятләр үсеше өчен белем бирү киңлеген саклау һәм хәзерге дөньяда конкурентлыкка сәләтлелекне тәзмин итә торган белемнәрнең киң даирәсенә һәм күләмле багажына ия полилингваль, гармонияле шәхес формалаштыру тора. Зеленодольск муниципаль районында Татарстан Республикасының дәүләт телләрен һәм Зеленодольск муниципаль районында яшәүче халыкларның туган телләрен өйрәнү өчен шартлар тудырылган.

Туган телләргә укыту методикаларын һәм технологияләрен камилләштерү максатларында һәм Зеленодольск муниципаль районында федераль дәүләт белем бирү стандартларына туры китереп гомуми белем бирү оешмаларының 1 - 11 сыйныфы укучылары өчен «Татарстан Республикасы дәүләт теле – татар теле», «Туган тел», «Туган тел әдәбияты», «Туган телдә әдәби уку» предметлары гәмәлгә ашырыла.

Зеленодольск муниципаль районында мәгариф оешмаларынан мәктәпкәчә белем бирү программаларын гәмәлгә ашыручы 57, 43 - гомуми белем бирү мәктәпләре (шул исәптән ике кичке мәктәп, коррецион мәктәп, сәләтле балалар лицейлары) һәм ике өстәмә белем бирү үзәге эшли.

Зеленодольск районы мәгариф оешмаларында 27 843 бала (19 240 укучы, 8 603 мәктәпкәчә яшәткән бала) белем ала, шулардан: татар милләте балалары - 30%; рус милләте - 52%; катнаш никахлар - 14%; һәм башка милләتلәр - 4%.

Татар милләте балаларының туган телдә белем алуга һәм тәрбия алуга хокукларын гәмәлгә ашыру өчен Зеленодольск муниципаль районында милли татар мәктәпләре һәм балалар бакчалары челтәре булдырылды.

Районда 12 татар балалар бакчасы эшли, анда укыту татар телендә бара һәм 21 рус балалар бакчасында татар төркемнәре эшли. Балалар бакчаларында туган телдә тәрбия һәм укыту дәрәжәсе ел саен арта бара (2022-2023 ел - 39,5%).

Туган (татар) телендә белем һәм тәрбия бирүче 16 гомуми белем бирү оешмасы эшли (башлангыч - 4, төп - 7, урта - 5).

Рус телендә белем һәм тәрбия бирүче 11 мәктәптә татар телендә белем һәм тәрбия бирүче сыйныфлар эшли.

Зеленодольск муниципаль районы мәктәпләрендә балаларга туган татар телендә укыту һәм тәрбия бирүнең артуы билгеләп үтелә (2022-2023 ел - 42,2%).

Милли мәгарифне үстерү буенча ресурс үзәкләре итеп түбәндәгеләр билгеләнде: «ТР ЗМР 5 нче гимназия»МБГБУ, «ТР ЗМР С. К. Гыйматдинов

исемендәге Осиново гимназиясе», «ТР ЗМР 31 нче «Чишмә» балалар бакчасы» МБМБУ

Хәзерге жәмгыятьтә милләтара аралашу культурасын тәрбияләү балалар бакчасының һәм мәктәпнең аерым ролендә генә мөмкин.

Балалар тәрбия процессы кысаларында милләтара аралашу һәм толерантлык культурасын формалаштыру мәгариф учреждениеләре эшенең төп юнәлешләреннән берсе булып тора.

Районның мәгариф оешмаларында Россия халыкларының мәданиятен һәм традицияләрен өйрәнү буенча төрле түгәрәкләр эшләп килә. 2010 елдан «ТР ЗМР 10 нчы гимназия» МБГБУ базасында мари түгәрәге, «ТР ЗМР В.В. Карпов исемендәге лицей» МБГБУ чуваш түгәрәге эшли. «ТР ЗМР С. К. Гыйматдинов исемендәге Осиново гимназиясе» МБГБУ базасында үзбәк милләтендәге мигрант балалары өчен түгәрәк эшли.

Укыту методикаларын һәм технологияләрен камилләштерү, укыту-методик комплектларны яңарту, мәгълүмати технологияләр кертү, укытуның коммуникатив өлешен тәэмин итү, телләргә өйрәтүнең мультимедиа контентын эшләү мөһим бурыч булып тора.

Халыкны туган телдә әдәбият белән тәэмин итү максатларында шәһәр һәм авыл китапханәләре фондлары ел саен Татарстан Республикасында яшәүче халыклар телләрендәге әдәбият белән тулылана.

Тел сәясәте нәтижәлелегенең иң төп казанышы, күрсәткече булып, ничшиксез, телләрнең конструктив үзара бәйләнеш атмосферасын, Зеленодольск муниципаль районы территориясендә яшәүче күпмилләтле халыкның милли-тел мәнфәгатьләренең тотрыклы балансын саклау тора.

Программаны гамәлгә ашыру нәтижәләренә анализ күрсәткәнчә, Зеленодольск муниципаль районында телләрне саклау һәм үстерү эшендә куелган тырышлыklarга карамастан, куелган барлык максатлар да районда тел сәясәтен гамәлгә ашыруны тоткарлый торган факторлар булу сәбәпле ирешелмәгән, алар арасында түбәндәгеләр төп булып санала:

а) туган телләрне өйрәнү өлешендә мәгариф турында федераль законнарда үзгәрешләр кертү нәтижәсендә яңа методикалар, уку материаллары эшләү мәсьәләсе актуальләштерелде;

б) республикада яшәүче халыкларның туган телләрен үзләштерүгә кызыксынуның кимүе тенденциясе язма һәм сөйләм мәданиятен саклау һәм үстерү чараларының житәрлек булмавы;

в) «мәктәпкәчә, башлангыч, урта (гомуми һәм һөнәри) һәм югары белем» схемасы буенча туган телдә өзлексез белем бирүнең бер бөтен системасының тәмамланмавы.

Әлеге Программа, барлык өлкәләренә һәм проблемаларны жәлеп итүнең бөтенлеген, кабул ителә торган чараларның нәтижәлелеген һәм Программаның телләрнең тормыш сәләтенә бәйле барлык төп факторларга тәэсирен тәэмин итәргә тиешле яңа төп принциплардан файдаланып, алдагы программаларны гамәлгә ашыру тәҗрибәсен анализлау нигезендә эшләнгән.

II. Программаның төп максатлары һәм бурычлары.

Программа Татарстан Республикасының дөүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр өлкәсендә дөүләт сәясәтенең төп принциплары нигезендә эшләнә, алар телләрнең үсеше һәм гармонияле үзара хезмәттәшлеген, республикада яшәүче халыклар вәкилләренең милли-тел мәнфәгатьләренең тотрыклы балансын саклауны күздә тотта.

Программаның максаты: Зеленодольск муниципаль районында рус, татар һәм башка телләрне, шулай ук Татарстан Республикасынан читтә татар телен саклау, өйрәнү һәм үстерү өчен шартлар тудыру.

Программаның төп бурычлары түбәндәгеләр:

1. Татарстан Республикасы дәүләт телләренең һәм Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның башка телләренең эшчәнлеген һәм өйрәнүне хокукый оештыру һәм аналитик тәэмин итү;

2. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында яшәүче халыкларның татар һәм рус телләрен, башка телләрен саклау һәм үстерү эшчәнлеген фәнни һәм фәнни-методик яктан тәэмин итү;

3. Рус һәм татар телләренең Татарстан Республикасы дәүләт телләре буларак эшләнүгә ярдәм итү;

4. Зеленодольск муниципаль районында яшәүче халыкларның рус һәм татар телләрен, башка телләрен өйрәнүгә бербөтен системасын үстерү; Зеленодольск муниципаль районында мәгариф системасын оештыруны һәм укыту-методиканы беррәттән алып бару ;

5. Зеленодольск муниципаль районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләрне популярлаштыруга юнәлдерелгән зур социаль әһәмиятле чаралар уздыру;

6. Интернет-киңлектә уңайлы тел мохите булдыру һәм Зеленодольск муниципаль районында массакүләм мәгълүмат чараларында туган телләрне популярлаштыру.

Программаның максаты һәм бурычлары Россия Федерациясе халыкларының мәдәниятләрен һәм телләрен саклау һәм үстерү, аларның рухи уртаклыгын ныгыту, милли азчылыкларның хокукларын тәэмин итү, Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның этномәдәни үзенчәлеген саклау, Россия халыкларының гомумдәүләт мәнфәгатьләрен һәм мәнфәгатьләрен берләштерү, чит илләрдә яшәүче ватандашларга ярдәм итү, аларның Россия һәм Татарстан Республикасы белән элемтәләрен үстерүгә ярдәм итү өлешендә Россия Федерациясе Президентының 2012 елның 19 декабрендәге 1666 номерлы Указы белән расланган 2025 елга кадәр Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәт стратегиясе, Татарстан Республикасы Президентының 2008 елның 3 июлендәге ПУ-312 номерлы Указы белән расланган Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәт концепциясе максатларына һәм бурычларына, шулай ук мәгариф өлкәсендә инновацияләрен стимуллаштыру, талантлы яшьләргә ярдәм итү, иң яхшы укытучыларны һәм укучыларны бүләкләү, заманча белем бирү технологияләрен кертү өлешендә Россия Федерациясенең «Мәгариф өлкәсендә талантлы укытучыларны кызыксындыру, яшьләрнең инновацион технологияләрен кертү өлешендә Россия Федерациясенең «Мәгариф» өстенлекле милли проектының максатлары һәм бурычлары туры килә.

Татарстан Республикасында рус телен дәүләт теле буларак саклау һәм үстерү буенча чаралар «Россия Федерациясенең дәүләт теле турында» 2005 елның 1 июнендәге 53-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре, Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының 2016 елның 02 декабрендәге 2308/16 номерлы боерыгы белән расланган 2016-2020 елларга «Татарстанда рус теле» республика программасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Программаны гамәлгә ашыруның гомуми срогы: 2023 - 2030 еллар.

III. Программаның ресурслар белән тәэмин ителешен нигезләү

Программаны финанслауның гомуми күләме Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы бюджеты исәбеннән.

Аерым чараларны бердәм максатлар һәм бурычлар белән берләштерүче комплекслы проект алымы (аларны координацияләнгән һәм килешенгән рәвештә башкарганда) акчаларны рациональ куллануны һәм уңай нәтижеләргә ирешүне тәэмин итәргә мөмкинлек бирәчәк.

Программага кертелгән чараларны үтәү уртача сроклы һәм озак сроклы чорларга исәпләнгәнлектән, алар Татарстан Республикасы бюджетыннан, Зеленодольск муниципаль районының җирле бюджетыннан максатчан финанслауга мохтаж.

Программа чараларын гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән тәртиптә бюджеттан тыш чыганаclarны җәлеп итәргә мөмкин.

IV. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программа чараларын гамәлгә ашыру барышында аның муниципаль заказчысы - координатор(Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты) төп башкаручыларның үзара хезмәттәшлеген, чараларны гамәлгә ашыруның барышын һәм Программаны башкаручыларның акчаларын нәтижелә куллануын контрольдә тотуны тәэмин итә. Программа чаралары Программа координаторы – дөүләт заказчысы тарафыннан Программа чараларын башкаручылар белән үтәлә торган муниципаль контрактлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

Программаны гамәлгә ашыруда катнашучы Башкарма комитет, ведомство һәм оешма бүлекләре квартал саен Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетына Программаның үтәлеше турында мәгълүмат бирә.

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты ел саен Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты каршындагы Телләр турындагы законнарны гамәлгә ашыру советына Программаны гамәлгә ашыру буенча эшләрнең барышы һәм финанс чараларыннан файдалануның нәтижелелеге турында мәгълүмат жиберә.

V. Программаның социаль-икътисадый нәтижелелеге тасвирламасы

Программаның нәтижелелеге билгеләнгән срокларда чараларны үтәү дәрәжәсе буенча бәяләнә. Программаның нәтижелелеген бәяләү өчен Татарстан Республикасында этнотел ситуациясе мониторингы, этносоциологик тикшеренүләр нәтижеләре, шулай ук министрлыклар һәм ведомстволарның агымдагы хисап материаллары, Федераль дөүләт статистика хезмәтенең Татарстан Республикасы (Татарстанстат) территорияль органы материаллары файдаланыла.

Программаны тормышка ашыруның төп нәтижәсе булып мәгариф дәрәжәсен, этнотел компетенциясен күтәрү, телләрнең эшчәнлек өлкәсен киңәйтү, халыкара, милли һәм региональ дәрәжәдәге мәгълүмат алмашу системаларында телләрне куллану мөмкинлекләрен киңәйтү хисабына фәнни-техник һәм мәдәни үсешне активлаштыру, мәгариф, хезмәт күрсәтү һәм халыкның киң катламнары хезмәткәрләренең тел компетенцияләренең, квалификациясенең, профессиональлегенең ролен арттыру, мәдәни һәм мәдәни этнотел төрлелеге, толерантлык һәм милләтара татулыкны арттыру.

Программа Татарстан Республикасының дәүләт һәм башка телләрнең сәяси, икътисадый, социаль һәм этномәдәни өлкәләрдә һәм мәгълүмати киңлектә, шулай ук Татарстан Республикасының Зеленодольск муниципаль районының мәгариф системасында һәм татар теленең районнан һәм республикадан читтә эшләвен чагылдыра торган сан күрсәткечләренең артуын, Татарстан Республикасында Зеленодольск муниципаль районында яшәүче халыклар вәкилләренең телләрен саклауны һәм үстерүне, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында дәүләт һәм башка телләрнең социаль статусын һәм абруен күтәрү һәм рус һәм татар телләренең функциональ потенциалын үстерү өчен нәтижәле фәнни эшләнмәләргә кертүне күздә тоту.

Программада каралган чараларны гамәлгә ашыру рухи байлыкны арттыруга; Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында яшәүче халыкларның телен, әдәбиятын һәм мәдәниятен популярлаштыручы агарту чараларының халык өчен үтемлеләнгән; Татарстан Республикасы дәүләт телләренең функциональлеген күтәрүгә; башкаручыларның эшен координацияләргә һәм оптимальләштерергә, Программаны гамәлгә ашыруның фәнни һәм эксперт-аналитик базасын көчәйтүгә, Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында яшәүче халыклар вәкилләренең телләрен куллану өлкәсендә норматив хокукый документларны камилләштерүгә ярдәм итәчәк.

Программа социаль һәм мәдәни өлкәләрдә үсешнең озак сроклы нәтижеләрен тәэмин итүче механизмнар һәм чаралар системасын булдыруга исәпләнгән. Мондый төрдәге нәтижеләр гади статистик үлчәүләргә бирелми һәм бәя кыйммәтендә белдерелә алмый.

Программа чараларын гамәлгә ашыру төрле типтагы һәм дәрәжәдәге мәгариф оешмаларының белем бирү һәм тәрбия эшчәнлеген үстерүгә ярдәм итәчәк, педагогның социаль статусын күтәрәчәк, мәгариф системасын һәм хезмәт күрсәтү өлкәсен халыкның этнотел таләпләренә якынайтырга мөмкинлек бирәчәк, халыкның туган телләргә өйрәнүдә һәм үстерүдә конституциячел хокукларын яклауга ярдәм итәчәк, Татарстан Республикасы тел законнарын гамәлгә ашыру буенча чараларны координацияләчәк һәм оптимальләштерәчәк.

«2023 - 2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» дәүләт программасы нәтижәләрен бәяләүнең максатлары, бурычлары, индикаторлары һәм аның чараларын финанслау

Төп чараларның исемнәре	Башкаручылар	Төп чараларны үтәү срогы	Башкару срогы	Финанслау күләме (сумнарда)
Максат: Зеленодольск муниципаль районында рус, татар һәм башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү өчен шартлар тудыру.				
1 нче бурыч: Татарстан Республикасының дәүләт телләрен һәм Зеленодольск муниципаль районында яшәүче башка халыкларның телләрен куллануны һәм өйрәнүне хокукый-оештыру һәм аналитик тәзмин итү				
1.1. Татарстан Республикасы телләре турындагы законнарны гамәлгә ашыру буенча муниципаль комиссияләр эшчәнлеген оештыру	ТР ЗМР Башкарма комитеты	2023 - 2030 еллар	Ел саен	-
1.2. 2023 - 2030 елларга муниципаль программаларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру	ТР ЗМР Башкарма комитеты (ТР ЗМР ИК структур бүлекчеләре)	2023 - 2030 еллар	Ел саен	-
1.3. Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә эшләргә алып баруны башкару	ТР ЗМР Башкарма комитеты (ТР ЗМР ИК структур бүлекчеләре)	2023 - 2030 еллар	Даими	-
1.4. Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә тышкы һәм эчке визуаль мәгълүмат чараларын рәсмиләштерү	ТР ЗМР Башкарма комитеты (ТР ЗМР ИК структур бүлекчеләре)	2023 - 2030 еллар	Даими	-
1.5. Татарстан Республикасы дәүләт телләрен рәсми атрибутикада куллану (рус һәм татар телләрендә бланклар, мөһер)	ТР ЗМР Башкарма комитеты (ТР ЗМР ИК структур)	2023 - 2030 еллар	Ел саен	-

	бүлекчеләре)			
1.6. Норматив-хокукый актларны төржемә итү	ТР ЗМР Башкарма комитеты	2023 - 2030 еллар	Даими	-
1.7. Татарстан Республикасы Хөкүмәте рәсми порталының Интернет-кабул итү бүлмәсенә кергән документлар, мөрежәгатьләр белән эшләүне гамәлгә ашыру	ТР ЗМР Башкарма комитеты	2023 - 2030 еллар	Даими	-
1.8. Зеленодольск муниципаль районында татар теле һәм әдәбияты укытуның сыйфаты белән идарә итүнең муниципаль системасын үстерү буенча төкәдимнәр әзерләү	ТР ЗМР БК мөғариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Даими	-
1.9. ТР Мөғариф һәм фән министрлыгының норматив-хокукый документлары белән эшләү	ТР ЗМР БК мөғариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Даими	-
2 нче бұрыч: Зеленодольск муниципаль районында яшәүче халыкның рус һәм татар телләрен, башка телләренә саклау һәм үстерү эшчәнлегенә фәнни һәм фәнни-методик ярдәм күрсәтү				
2.1. Татар телендә газета һәм журналларга язылу	ТР ЗМР БК мөғариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	-
2.2. Гомуми белем биру оешмалары директорлары һәм директор урынбасарлары, муниципаль методик хезмәтләр методистларының татар теле һәм әдәбиятын укыту буенча мөктәп эчендәгә контрольне оештыру, муниципаль мониторинглау мәсьәләләре буенча укыту семинарлары эшендә даими катнашуны оештыру	ТР ЗМР БК мөғариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Даими	-
2.3. Китапханә фондларын ел саен милли һәм туган якны өйрәнү әдәбияты һәм вакытлы басмалар, шул исәптән Татарстан Республикасы халыклары телләрендә тулыландыру	ТР ЗМР БК мөғариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	ТР бюджеты
2.4. Милли мөғариф һәм төбәккә хезмәттәшлек буенча эш планын эшләү	ТР ЗМР БК мөғариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	-
2.5. Предмет (рус теле һәм әдәбияты, татар теле, татар әдәбияты) укытучыларын фәнни-методик	ТР ЗМР БК мөғариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Даими	-

яктан тээмин итү			рус һәм татар телләренең паритет буларак		
3 нче бурыч: Татарстан Республикасының дәүләт телләре буларак рус һәм татар телләренең паритет кулланылышына ярдәм итү					
3.1. Зеленодольск муниципаль районында теле- һәм радиотапшыруларны Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә гамәлгә ашыру	Татмедиа, «Зеленый Дол» телерадиокомпаниясе	2023 - 2030 еллар	Даими	-	
3.2. Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә эш алып баруны башкару	ТР ЗМР Башкарма комитеты ТР ЗМР БК мегаариф идарәсе ТР ЗМР БК	2023 - 2030 еллар	Даими	-	
3.3. Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә тышкы һәм эчке визуаль мәгълүмат чараларын рәсмиләштерү	ТР ЗМР Башкарма комитеты (ТР ЗМР ИК структур бүлекчеләре)	2023 - 2030 еллар	Даими	-	
3.4. Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә юл күрсәткечләрен рәсмиләштерү	ТР ЗМР Башкарма комитеты (ТР ЗМР ИК структур бүлекчеләре)	2023 - 2030 еллар	Даими	-	
3.5. Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә шәһәр транспортында халыкка мәгълүмати хезмәт күрсәтүне оештыру	ТР ЗМР Башкарма комитеты Зеленодольск МР Автотранспорт предприятияесе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	-	
3.6. Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә урам күрсәткечләрен рәсмиләштерү	ТР ЗМР Башкарма комитеты (ТР ЗМР ИК структур бүлекчеләре)	2023 - 2030 еллар	Даими	-	
3.7. Зеленодольск муниципаль районы	ТР ЗМР Башкарма	2023 - 2030	Даими	-	

территориясендә халыкка мөгълүмати хезмәт күрсәтүне Татарстан Республикасының ике дөүләт телендә оештыру	комитеты	еллар		
3.8. Зеленодольск муниципаль районында житештерелә торган продукцияне Татарстан Республикасы дөүләт телләрендә этикеткалар, ярлыклар, конструкцияләр белән тәэмин итүдә ярдәм итү	Зеленодольск МР предприятияеләре	2023 - 2030 еллар	Даими	-
3.9. Сөүдә хезмәткәрләре тарафыннан Татарстан Республикасының ике дөүләт телендә халыкка хезмәт күрсәтү	ТР ЗМР Башкарма комитеты ЗМР сөүдә булгә	2023 - 2030 еллар	Даими	-
3.10. Хезмәт күрсәтү өлкәсе предприятияеләрендә Татарстан Республикасының ике дөүләт телендә белешмә мөгълүмат булуны тәэмин итү	ТР ЗМР Башкарма комитеты ЗМР хезмәт күрсәтү өлкәсе предприятияеләре	2023 - 2030 еллар	Даими	-
3.11. Социаль челтәрләрдә Зеленодольск муниципаль районының рәсми битен татар телендә алып бару	ТР ЗМР Башкарма комитеты	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
4 нче бурыч: Зеленодольск муниципаль районында яшәүче халыкларның рус һәм татар телләрен, башка телләрен өйрәнүнең бер бөтен системасын үстерү; Зеленодольск муниципаль районында мөгариф системасын оештыру һәм укыту-методик яктан тәэмин итү				
4.1. Фәнни-методик продуктлар эшләү һәм булдыру (1 - 11 сыйныфлар өчен «Туган тел», «Туган телдә әдәби уку», «Туган әдәбият», «Татарстан Республикасының дөүләт теле буларак татар теле» предметлары буенча дәрәс презентацияләре, дидактик материаллар).	ТР ЗМР БК мөгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Ел саен	ТР бюджеты
4.2. «Туган телне һәм әдәбиятны укытуның актуаль мәсьәләләре» буенча туган тел (татар) теле һәм әдәбияты укытучылары өчен фәнни-методик семинарлар оештыру һәм үткөрү	ТР ЗМР БК мөгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
4.3. Рус теле һәм әдәбияты укытучылары өчен	ТР ЗМР БК	2023 - 2030	Барлык чорда	-

гомуми белем биру оешмалары, шул исәптән рус телен һәм мәдениәттен тирәнтен өйрәтүче мектепләр һәм сыйныфлар өчен методик семинарлар оештыру һәм үткәру	мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	еллар	еллар	Ел саен	ТР бюджеты
4.4. Эшлекле татар һәм рус телләрен өйрәтү буенча дәүләт һәм муниципаль хезмәткәрләр, бюджет учреждениеләре хезмәткәрләре өчен курслар оештыру	ТР ЗМР Башкарма комитеты ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	2023 - 2030 еллар	Ел саен	ТР бюджеты
4.5. «Ашыгыч лингвистик ярдәм» һәм тел мәсьәләләре буенча учреждениеләргә, оешмаларга һәм шәхси затларга консультатив ярдәм күрсәтү	ТР ЗМР Башкарма комитеты ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
4.6. Зеленодольск муниципаль районы белем биру оешмаларының рус һәм татар телләре укытучыларының квалификациясен күтәрү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	ТР бюджеты
4.7. Зеленодольск муниципаль районында туган (татар) телендә укый торган һәм татар телен өйрәнә торган мәгариф оешмаларына методик ярдәм күрсәтү эшен оештыру	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	ТР бюджеты
4.8. Татарларның компактлы яшәу урыннарында татар һәм рус телләрендә китапханәләрне милли һәм туган якны өйрәнү әдәбияты, журналлар һәм газеталар, аудио- һәм видеоматериаллар белән тәэмин итү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	ТР бюджеты
4.9. Татарлар күпләп яши торган Россия Федерациясе төбәкләрендә татар телендә белем бирүче һәм татар телен өйрәнүче белем биру оешмалары өчен татар теле һәм әдәбияты буенча дәрәслекләр һәм уку әсбаплары; Зеленодольск муниципаль районы мәктәпкәчә белем биру оешмалары өчен уку-методик комплеклар сатып алу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	ТР бюджеты
4.10. Зеленодольск муниципаль районы мәгариф	ТР ЗМР БК	2023 - 2030	2023 - 2030	Барлык чорда	ТР

оешмалары өчен туган телләр һәм әдәбияты буенча , Татарстан Республикасының дәүләт теле буларак татар теле буенча дәреслекләр һәм уку эсбаплары сатып алу	мәгариф идарәсе	еллар	бюджеты
4.11. Зеленодольск муниципаль районы мәгариф оешмаларын Россия Федерациясе халыклары телләрендә мәгълүмати ресурслар һәм матур әдәбият белән тәэмин итү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	ТР бюджеты
4.12. Мәктәп яны лагерьларында балаларның жәйге ялы кысаларында тел белеме программаларын керту	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	-
5 нче бурыч: Зеленодольск муниципаль районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләргә популярлаштыруга юнәлдерелгән зур социаль әһәмиятле чаралар үткөрү			
5.1. Укучылар арасында Бөтенроссия олимпиадасының (мәктәп) этабын, туган телләр буенча мәктәп укучыларының республика олимпиадасын оештыру һәм уздыру	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	-
5.2. Зеленодольск муниципаль районы мәктәпкәчә белем биру оешмаларының милли төркемнәре арасында «Тел ачычлары» (Ключи к родному языку) муниципаль конкурсын оештыру һәм уздыру	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР мәктәпкәчә мәгариф оешмалары	2023 - 2030 еллар	-
5.3. Зеленодольск муниципаль районының мәктәпкәчә белем биру оешмалары арасында «Тукай мирасы» (Наследие Тукая) муниципаль конкурсын оештыру һәм үткөрү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР мәктәпкәчә мәгариф оешмалары	2023 - 2030 еллар	-
5.4. Зеленодольск муниципаль районының мәктәпкәчә белем биру оешмалары милли төркемнәре арасында «Татар малае. Татар кызычыгы» муниципаль конкурсын оештыру һәм үткөрү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР мәктәпкәчә мәгариф оешмалары	2023 - 2030 еллар	-
5.5. «Иң яхшы биллингвалъ балалар бакчасы»	ТР ЗМР БК	2023 - 2030	-

конкурсын ел саен үткөрү			еллар		
5.6. «Татар телендө сөйлөшөм һәм эшлим» муниципаль конкурс үткөрү	ТР ЗМР БК мөгариф идарәсе МБГБУ	2023 - 2030 еллар	Ел саен	-	
5.7. «Сөйяр» республика театр-конкурсунда катнашу	ТР ЗМР БК мөгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-	
5.8. Туган (татар) тел һәм әдәбият укытучылары арасында методик эшләнмеләр буенча республика конкурсунда катнашу	ТР ЗМР БК мөгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-	
5.9. «Белем жәүһәрләре» мөгариф һәм мәдәният өлкәсендә Бөтенроссия интернет-проектлар конкурсунда катнашу	ТР ЗМР БК мөгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-	
5.10. «Мәдәниятләр диалогы» республика мәдәни-мөгариф проектунда катнашу	ТР ЗМР БК мөгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-	
5.11. «Илһам» яшь шагыйрьләр, язучылар һәм драматургларның Бөтенроссия фестивалендә катнашу	ТР ЗМР БК мөгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-	
5.12. «Иң яхшы татар теле һәм әдәбияты укытучысы» Бөтенроссия конкурсуның муниципаль этабы	ТР ЗМР БК мөгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-	
5.13. «Туган тел» туған телләр укытучыларының Бөтенроссия мастер-класслары конкурсуның	ТР ЗМР БК мөгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-	

муниципаль этабы					
5.14. Халыкара туган тел кене кысаларында Туган тел көнен үткөрү	ТР ЗМР БК мөгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Ел саен	-	
5.15. Татар теле һәм әдәбияты буенча халыкара олимпиадада катнашу	ТР ЗМР БК мөгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-	
5.16. «Ел укытучысы» еллык һөнәри останлык конкурсында катнашу	ТР ЗМР БК мөгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-	
5.17. «Ел тәрбиячесе» еллык конкурс «Балалар бакчасында тәрбияләнүчеләр арасында татар (рус) телен өйрәтү буенча иң яхшы тәрбияче» номинациясендә үткөрү	ТР ЗМР БК мөгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-	
5.18. «Татарча диктант» дөньякүләм белем тикшерү акциясен үткөрү	ТР ЗМР БК мөгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-	
5.19. Рус теле буенча «Тотальный диктант» халыкара белем тикшерү акциясе үткөрү	ТР ЗМР БК мөгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-	
5.20. «Этнографик диктант» дөньякүләм белем тикшерү акциясе акциясен үткөрү	ТР ЗМР БК мөгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-	
5.21. К.Насыри исемендәге Халыкара фәнни-тикшеренү конференциясе	ТР ЗМР БК мөгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-	

5.22. «Үз халкын таныткан татарлар» халыкара фәнни-гамәли конференция	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.23. Ш. Мәржәни исемендәге төбәкара педагогик укулар	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.24. «Туктар укулары» муниципаль фәнни-гамәли конференция	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.25. Туган (татар) телендә белем бирүче учреждениеләр арасында «Фәнгә беренче адымнар» муниципаль фәнни-гамәли конференция	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.26. «XXI гасырда мәгариф» төбәкара конференция	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.27. Укучыларның һәм ата-аналар жәмәгатьчелегенә «Милләтне яңадан торгызу» фәнни-гамәли конференциясе	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.28. «Тау ягы: тарих, мәдәният һәм рухи мирас» гомуни белем биру учреждениеләре укучыларының төбәкара конференциясе	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.29. «Очей очарование» төбәкара әдәби конкурс	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.30. «Жәлил укулары» халыкара әдәби	ТР ЗМР БК	2023 - 2030	Барлык чорда	

конкурсның муниципаль этабы		еллар		
5.31. «Туған телеңне сакла һәм ярат, үз илеңнең патриоты бул!» «Родной язык береги и люби, будь патриотом своей страны!» телләг, мәдәниятләр һәм балалар ижаты муниципаль фестивале	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.32. «Илһам нуры»/ «Вдохновение» муниципаль театр фестивале	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.33. Татар теле буенча сөйләм практикасы булган профилъле тел лагерларында катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.34. Россия Федерациясе төбәкләрендә урнашкан белем бирүнең этномәдәни компоненты (татар) булган гомуми белем биру оешмалары (учреждениеләре) укытучыларының Зеленодольск муниципаль районында үткәрелә торган семинарларда, фәнни-гамәли конференцияләрдә катнашуына ярдәм итү (килешү буенча)	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.35. Россия Федерациясе төбәкләренең мәгариф оешмалары һәм Зеленодольск МР белем биру оешмалары арасында ачык мәгълүмат киңлекләрен булдыру чарасы буларак регионара телекүпәр	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.36. Зеленодольск МР гомуми белем биру мәктәпләре укучылары өчен ел саен үткәрелә торган шигърият бәйрәмен, шигърь сөйләүчеләр конкурсын, А. С. Пушкинның туган көненә рус теле фестивален үткөрү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	

5.37. «Шәжәрәләр – нәсел ағачы» («Родословные – древо поколений»)төбәкара фәнни-гамәли конференциясендә катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.38. Мәктәп укучыларының Туфан Миңнуллин исемендәге республика фәнни-гамәли конференциясендә катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.39. Габдулла Тукай исемендәге республика фәнни-тикшерену укуларында катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.40. «Идел бие халыклары: традицияләр һәм хәзерге чор» конференциясендә катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.41. «Тере классика» («Живая классика»)Бөтенроссия мәктәп укучылары конкурсының төбәк этабын оештыру һәм уздыру	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.42.«Аксаков укулары» («Аксаковские чтения») мәктәп укучыларының фәнни-тикшерену һәм ижат эшләре республика конкурсында катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.43. Укучыларның «Раштуа укулары» «Рождественские чтения» республика фәнни-тикшерену конференциясендә катнашу	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.44. «Онегин укулары» («Онегинские чтения»)мәктәп укучыларының республика фәнни-гамәли конференциясен оештыру һәм үткөрү	ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-

5.45. Л.Н.Толстой исемдәге мектеп укучыларының республика фәнни-гамәли конференциясендә катнашу	ТР ЗМР БК мегариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.46.«В.А Богородицкий һәм заманча лингвистика» халыкара фәнни конференциядә катнашу	ТР ЗМР БК мегариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.47.«Халыкара укулары» («Международные Бодуэновские чтения») фәнни конференциядә катнашу	ТР ЗМР БК мегариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.48. «Г.Р. Державин һәм мәдәниятләр диалектикасы» («Г.Р. Державин и диалектика культуры») халыкара фәнни-практик конференциядә катнашу	ТР ЗМР БК мегариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.49. «Л.Н. Толстойның шөхесе һәм ижаты дөнья мәдәнияте һәм әдәбияты контекстында» («Личность и творчество Л.Н.Толстой в контексте мировой культуры и литературы») халыкара конференциядә катнашу	ТР ЗМР БК мегариф идарәсе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.50. Мектеп укучыларының Бөтенроссия тикшеренү конференциясендә һәм укуларда Россия Федерациясе халыклары телләрендә катнашуы	ТР ЗМР БК мегариф идарәсе ТР ЗМР БК ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
5.51. «Созвездие-Йолдызлык» эстрада сәнгате республика телевизион яшьләр фестиваленең муниципаль сайлап алу туры	ТР ЗМР БК мәдәният идарәсе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	
5.52. «Сабантуй» татар традиция бәйрәмен үткөрү	ТР ЗМР Башкарма комитеты ТР ЗМР БК мәдәният идарәсе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	

		ЗМРда ТР халыклары ассамблеясе			
5.53. Татар ижат коллективларының Республика конкурсларында һәм фестивальләрендә катнашуы		ТР ЗМР БК мәдәният идарәсе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	
5.54. Республика көнен бәйрәм итү		ТР ЗМР Башкарма комитеты	2023 - 2030 еллар	Ел саен	
5.55. Халыклар бердәмлегенә көне		ТР ЗМР Башкарма комитеты ЗМРда ТР халыклары ассамблеясе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	
5.56. «Нәүрүз» терки халыклар бәйрәмен үткөрү		ТР ЗМР БК мәдәният идарәсе ЗМРда ТР халыклары ассамблеясе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	
5.57. «Май чабу» («Масленница») славян халыкларының бәйрәмен үткөрү		ТР ЗМР БК мәдәният идарәсе ЗМРда ТР халыклары ассамблеясе	2023 - 2030 еллар	Ел саен	
5.58. Югары һәм урта һөнәри белем бирү оешмалары студентлары арасында «Татар кызы», «Татар егете», «Красна девица», «Добрый молодец» республика конкурсында катнашу		ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.59. «Мин татарча сөйләшәм» («Я говорю по-татарски») муниципаль акция		ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе ЗМР белем бирү оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
5.60. Габдулла Тукай исемендәге муниципаль әдәби укулар		ТР ЗМР БК мәгариф идарәсе	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	

	ЗМР белем биру оешмалары			
5.61. Рус теле кене	ТР ЗМР БК мегариф идаресе ЗМР белем биру оешмалары	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	
6 бурыч: Интернет-киңлектә уңайлы тел мохите булдыру һәм массакүләм мәгълүмат чараларында туган телләргә популярлаштыру				
6.1. Массакүләм мәгълүмат чаралары аша программа чараларын үтәүнең барышы турында халыкка даими мәгълүмат биру	ТР ЗМР Башкарма комитеты ММЧ	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
6.2. Татарстан Республикасы халыклары телләрен саклау турында материаллар эзерләү һәм аларны массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгару	ТР ЗМР Башкарма комитеты ММЧ	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-
6.3. Татарстан халыклары ассамблеясының, Татарстан халыклары Дуслык йортының Татарстан халыклары телләрендәге мәгълүмати-ресурс порталын даими рәвештә контент белән тутыру һәм техник ярдәм күрсәтү	Башкарма комитет ММЧ	2023 - 2030 еллар	Барлык чорда	-